

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław TROCIUK

RPO-529615-V-DZ/06

00-090 Warszawa   Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 13 października 2006 r.

Pan
gen. bryg. Marek Bieńkowski
Komendant Główny Policji

Szanowny Panie Komendancie

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od policjantów, a także od emerytów i rencistów policyjnych dotyczące opróżniania zajmowanych przez nich lokali mieszkalnych, pozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji. W listach wpływających do Rzecznika Skarżący wyrażają obawę, iż opróżnienie zajmowanych przez nich lokali zostanie przeprowadzone „na bruk”, bez zapewnienia im lokalu socjalnego, czy choćby pomieszczenia tymczasowego, o którym mowa w art. 1046 Kodeksu postępowania cywilnego. Na tle wspomnianych skarg oraz korespondencji prowadzonej przez Rzecznika z organami Policji Rzecznik powziął wątpliwości odnośnie trybu, w jakim następuje wykonanie ostatecznych decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego.

Stosownie do postanowień art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2005r. Nr 31, poz. 266 ze zm.) do lokali będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów, przepisy ustawy stosuje się, jeżeli przepisy odrębne dotyczące tych lokali nie stanowią inaczej.

Kwestie związane z opróżnianiem lokali mieszkalnych przydzielonych policjantom uregulowane są w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 ze zm.)

oraz w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz przydziału i opróżniania tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów (Dz.U. Nr 105, poz. 884).

Stosownie do postanowień art. 97 ust. 5 ustawy o Policji, przydział i opróżnianie mieszkań oraz załatwianie spraw, o których mowa w art. 91, 92, 94 i 95 ust. 2-4, następuje w formie decyzji administracyjnej.

Zgodnie z art. 95 ust. 2 ustawy o Policji decyzję o opróżnieniu lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 90 ust. 1, wydaje się, jeżeli policjant:

- 1) podnajmuje albo oddaje do bezpłatnego używania przydzielony lokal lub jego część,
- 2) używa lokal mieszkalny w sposób sprzeczny z umową najmu lub niezgodnie z przeznaczeniem, zaniedbuje obowiązki, dopuszczając do powstania szkód, albo niszczy urządzenia przeznaczone do wspólnego korzystania przez mieszkańców,
- 3) wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych lokali,
- 4) jest w zwłóce z zapłatą czynszu lub opłat za świadczenia związane z eksploatacją lokalu przez okres co najmniej dwóch pełnych okresów płatności, pomimo uprzedzenia na piśmie o zamiarze wydania decyzji o opróżnieniu lokalu i wyznaczenia dodatkowego, miesięcznego terminu zapłaty zaległych i bieżących należności,
- 5) otrzymał pomoc finansową, o której mowa w art. 94 ust. 1,
- 6) został przeniesiony do pełnienia służby w innej miejscowości i przydzielono mu w tej lub pobliskiej miejscowości następny lokal mieszkalny,
- 7) nie zwolnił, w terminie określonym odrębnymi przepisami, wcześniej przydzielonego lokalu mieszkalnego,
- 8) zrzekł się uprawnień do zajmowanego lokalu mieszkalnego,
- 9) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 258 Kodeksu karnego lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Decyzję o opróżnieniu lokalu mieszkalnego wydaje się także:

- 1) jeżeli policjantowi lub jego małżonkowi przysługuje tytuł prawny do innego lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 90 ust. 1; w takim przypadku osobom tym przysługuje prawo wyboru jednego z zajmowanych lokali,
- 2) gdy policjant zwolniony ze służby lub pozostali po policjancie członkowie rodziny zajmują lokal mieszkalny położony w budynku przeznaczonym na cele służbowe lub na terenie obiektu zamkniętego, a osobom tym przydzielono lokal mieszkalny w tej samej lub pobliskiej miejscowości, o powierzchni odpowiadającej przysługującym normom zaludnienia,
- 3) w przypadku zajmowania lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 90 ust. 1, przez policjanta lub członków jego rodziny albo inne osoby - bez tytułu prawnego.

Przepis § 13 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz przydziału i opróżniania tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów określa przypadki, w których następuje opróżnienie kwatery tymczasowej. W świetle postanowień § 13 ust. 1 tego rozporządzenia, opróżnienie takiej kwatery następuje w razie:

- 1) zwolnienia policjanta ze służby albo przeniesienia do służby w innej miejscowości lub do innej jednostki organizacyjnej Policji;
- 2) upływu okresu pełnienia służby w jednostce, w której policjant zajmuje tymczasową kwaterę w budynku przeznaczonym na cele służbowe lub znajdującym się na terenie obiektu zamkniętego;
- 3) wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 95 ust. 2 pkt 1-4, pkt 7 i 8 oraz w art. 95 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Ponadto, w myśl § 13 ust. 2 tego rozporządzenia, policjant opróżnia tymczasową kwaterę z chwilą uzyskania lokalu mieszkalnego lub domu, na który skorzystał z pomocy finansowej, o której mowa w art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, jednak nie później niż przed upływem jednego roku od dnia wypłaty pomocy finansowej .

Natomiast przepis § 14 ust. 1 wspomnianego wyżej rozporządzenia wskazuje organy właściwe do wydawania decyzji w sprawach przydziału i opróżniania lokali mieszkalnych i kwater tymczasowych.

Analiza treści wyżej powołanych przepisów prowadzi do wniosku, iż wolą ustawodawcy było zachowanie odrębnego trybu zasiedlania i zwalniania lokali przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych policjantów i ich rodzin i wyłączenia lokali mieszkalnych pozostających

w dyspozycji jednostek organizacyjnych podległych MSWiA spod działania przepisów ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (w tym art. 14 tej ustawy), jak również spod egzekucji sądowej.

Kwestia niedopuszczalności drogi sądowej w sprawach dotyczących opróżnienia lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji jednostki organizacyjnej podległej MSWiA została przesądzona w orzecznictwie sądowym (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23.01.1998r. sygn.akt I Acz 601/97, OSA 1998/7-8/34; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 1979r. sygn.akt III CZP 25/79, OSNC 1980/6/106).

Przepisy ustawy o Policji, jak również wyżej powołanego rozporządzenia nie wskazują jednak bezpośrednio trybu, w jakim winno nastąpić wykonanie obowiązku opróżnienia lokalu mieszkalnego wynikającego z ostatecznej decyzji wydanej przez organ podległy MSWiA. Wydaje się, iż będzie to tryb postępowania egzekucyjnego w administracji. Stosownie bowiem do postanowień art. 2 § 1 pkt 10 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005r., Nr 229, poz.1954 ze zm.) egzekucji administracyjnej podlegają obowiązki o charakterze niepieniężnym pozostające we właściwości organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego lub przekazane do egzekucji administracyjnej na podstawie przepisu szczególnego.

Jednak w jednej z indywidualnych spraw badanych w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Komendant Miejski Policji poinformował Rzecznika, iż zgodnie ze stosowaną praktyką, w sytuacji, gdy dłużnik nie dysponuje innym lokalem, do którego mógłby zostać przekwaterowany, o wydaniu ostatecznej decyzji o opróżnieniu lokalu Komendant informuje właściciela lokalu, czyli Miasto. Jeżeli przyczyny wypowiedzenia wskazane w decyzji o opróżnieniu lokalu mieszczą się w katalogu przyczyn uzasadniających wypowiedzenie umowy najmu lokalu mieszkalnego wskazanych w ustawie o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, Miasto wypowiada umowę najmu, zaś w razie nieopuszczenia lokalu kieruje pozew o eksmisję do sądu powszechnego, który zgodnie z postanowieniami art. 14 tej ustawy, orzeka w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia wobec osób, których dotyczy nakaz. Obowiązek zapewnienia lokalu socjalnego ciąży na gminie właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu.

W świetle powołanych wyżej przepisów ustawy o Policji oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz przydziału i opróżniania

tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów, opisana wyżej praktyka może budzić wątpliwości co do jej zgodności z prawem, a ponadto praktyka ta prowadzi do ponownego rozpatrywania sprawy już rozstrzygniętej ostateczną decyzją o opróżnieniu lokalu.

Z uwagi na wyżej wskazane okoliczności, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001r. Nr 14, poz. 147), Rzecznik zwraca się z uprzejmą prośbą o wskazanie, jaka jest generalnie praktyka podległych Panu Komendantowi jednostek organizacyjnych w zakresie wykonywania ostatecznych decyzji o opróżnieniu lokali mieszkalnych pozostających w ich dyspozycji.

Z poważaniem

/-/

Warszawa, dnia 12 października 2006r.

RPO-529615-V-DZ/06

Abstrakt

Wystąpienie do Komendanta Głównego Policji w sprawie trybu, w jakim następuje wykonanie ostatecznych decyzji o opróżnieniu lokali mieszkalnych pozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Przedmiot sprawy: Na tle wpływających skarg od policjantów, a także od emerytów i rencistów policyjnych dotyczących opróżniania zajmowanych przez nich lokali mieszkalnych, pozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, w których Skarżący wyrażają obawę, iż opróżnienie zajmowanych przez nich lokali zostanie przeprowadzone „na bruk”, bez zapewnienia im lokalu socjalnego, czy choćby pomieszczenia tymczasowego, Rzecznik powziął wątpliwości odnośnie trybu, w jakim następuje wykonanie ostatecznych decyzji o opróżnieniu takiego lokalu.

Podjęte działania: W związku z tym Rzecznik zwrócił się do Komendanta Głównego Policji z prośbą o wskazanie, jaka jest generalnie praktyka podległych mu jednostek organizacyjnych w omawianym zakresie.

/-/